



Kaptajn Einar Mikkelsens Ekspedition.

Geografisk Tidsskrift, Bind 20 (1909)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0020-PDF/gto_0020_67462.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=67462>

pdf genereret den : 22/5-2008

Kaptajn Einar Mikkelsens Ekspedition.

Ved

Premierløjtnant Vilhelm Laub.

Den 25. August i Aar ankom 5 af Deltagerne fra Kapt. Einar Mikkelsens Ekspedition her til København. Skønt Ekspeditionen saaledes ikke kan betragtes som afsluttet, skal jeg dog tillade mig at give en kort Oversigt over den forløbne Tur.

Den 20. Juni 1909 startede Ekspeditionens Skib »Alabama« her fra København. »Alabama« var en tidligere norsk Jagt, bygget 1888 i Varaldsø i Norge. Fartøjet, hvis Størrelse var 52 Tons Brutto, trængte dog fra sin tidligere Sejlads til en Del Forbedringer og blev her i København forsynet med Ishud af Fyrretræ, samt blev der, for yderligere at forstærke Fartøjet, i dette indsat tværskibs Bjælker med Jærnkne samt paa hver Side en langskibs løbende Jærnstringer. Ligeledes indsattes en 16 HK. Dan Motor, som kunde give »Alabama« med fuld Last en Fart af knap 4 miles i Timen.

Ekspeditionens Deltagere var følgende:

Kaptajn Einar Mikkelsen.

Premierløjtnant i Infanteriet C. H. Jørgensen.

Premierløjtnant i Marinen F. V. H. Laub.

Styrmand H. P. Olsen.

Styrmand G. Poulsen.

Tømmermand C. F. Unger.

Maskinassistent i Marinen I. P. Iversen.

Denne sidste deltog dog først i Ekspeditionen fra den 6. August 1909, idet han afløste Maskinmester Aagaard, som paa Grund af Sygdom den Dag afgik fra Ekspeditionen under dennes Ophold paa Patriksfjord paa Island.

Efter Planen skulde Færøerne anløbes for at tage ca. 50 Hunde om Bord, og der skulde derefter fortsættes mod Grønlands Nordostkyst. Ved Ankomsten til Færøerne viste det sig, at 26 af Hundene, som med Den kgl. Grønlandske Handels Skib »Hans Egede« ankom fra Vestgrønland til Thorshavn, var døde undervejs, og de 2 følgende Dage døde 4. De tilbageblevne 20 Hunde led imidlertid alle af en Infektionssygdom, saa det var nødvendigt at slaa disse ihjel. Denne Bestemmelse blev iøvrigt taget efter Samraad med Stiftsfysikus paa Færøerne og Lægen om Bord i Krydseren »Hekla«,

som netop i de Dage opholdt sig i Thorshavn. For at Ekspeditionen ikke skulde vende hjem med uforrettet Sag, erholdtes der fra Komitéen Tillaelse til at forsøge at skaffe Hunde fra den østgrønlandske Koloni Angmagsalik. »Alabama« forlod derfor Thorshavn den 13. Juli, anløb Reykjavik den 21. og 22. Juli og ankom efter kun 2 Dages Sejlads i Isen til Angmagsalik og fik der 47 gode Hunde. For at meddele den gode Nyhed til Komitéen, anløb vi Patriksfjord paa Islands NV-Kyst fra den 4.-6. August og fik som ovenfor nævnt Iversen om Bord fra Fiskeriinspektionsskibet »Islands Falk«.

I det hele taget har Ekspeditionen meget at takke Krydseren »Hekla«s og Inspektionsskibet »Islands Falk«s Chef og Officerer for, idet disse var utrættelige med at hjælpe Ekspeditionen i alle Retninger, inden vi sagde Civilisationen Farvel.

Dette skete den 7. August 1909 paa 66° 44' n. B. og 22° 44' v. L., da »Islands Falk«, som havde slæbt os fra Patriksfjord, lod Slæberen gaa og samtidig salutede os med 9 Skud og Flagning paa begge Master med Topflag.

Vi holdt nu en nordøst til nordlig Kurs, saaledes at vi flere Gange saa Isranden. Vind havde vi desværre ikke meget af, saa Motoren var næsten stadig i Gang, og det tog noget paa vort Forraad af Petroleum, som dog var blevet kompletteret paa Patriksfjord. Hundene, som, da vi fik dem om Bord i Angmagsalik, var noget magre, kom sig svært godt, da de udelukkende blev fodret med raat Hvalkød, hvilket medbragtes fra Hvalstationen paa Arnarfjord (Islands NV-Kyst). Ligeledes gjorde det temmelig stille Vejr ligefrem Underværker paa Hundene. Der begyndte at komme Liv i dem, noget de nu mere og mere hyppige Slagsmaal vidnede om.

Den 17. August, da vi var paa 75° 03' n. B. og 10° 45' v. L., holdt vi ind i Isen, som dog i Kanten var noget tæt, saa vi allerede samme Dag kom fast, da det satte op med nordlig Vind, og der kom god Drift i Isen. Den næste Dag kom vi

løs, men havde navnlig i Løbet af Natten faaet nogle svære Stød af Isskodser, som laa lige under og paa Siden af os. Den 18. August mødte vi derpaa Fangstskibet »Hercules«, en Galease fra Aalesund, som førtes af Kapt. Olsen. Denne underrettede os om gode Isforhold ind mod Land, hvilket jo glædede os alle om Bord betydelig, navnlig da vi var saa sent paa Færde i Isen, bevirket ved Afstikkerne, vi havde maattet gøre til Island og Angmagsalik. Beretningen om de gode Isforhold viste sig imidlertid desværre ikke at holde Stik; allerede den 20. blæste det paany op med nordlig Vind, og Isen satte sammen. Paa dette Tidspunkt befandt vi os ca. 18 miles NØ for Shannon Øens Nordpynt, Cap Børgen. Her kom »Alabama« fast i Isen og laa indensluttet til den 24., da vi ud for Bass Rock endelig slap løs og kom ind i Landvandet, der her var ca. 4 miles bredt. Indensluttet i Isen var vi drevet godt 50 miles sydover, og »Alabama« var udsat for en Del Skruninger, ved hvilke den hver Gang løftedes op paa Isen. Samme Dag fortsatte vi Nord paa og ankrede den 25. August, Kl. 3 om Morgenen, paa Grund af tæt Taage i en lille Bugt paa Shannon Øens Østside paa ca. 75° n. B. I Løbet af Formiddagen fortsatte vi derefter videre Nord over i Landvandet, men blev lige nord for Shannon Øen standset af tæt, uigennemtrængelig Is. Nyisen, der allerede nu var op til $\frac{3}{4}$ Tomme tyk, hindrede ogsaa vor Fremtrængen i betydelig Grad, og det besluttedes at søge ind i en lille Vig paa Nordsiden af Frozen Bugt og foreløbig afvente, om Isen ikke med en kraftig vestlig Storm vilde løsne sig.

Denne indtraf imidlertid ikke. Isen laa stadig tæt Nord efter, og den 28. August besluttedes da at beholde Vinterhavn i Vigen. Denne er beliggende paa 75° 17' n. B. og 16° 50' v. L.

Inden vi halede helt ind i Vigen for at lægge Skibet i Vinterkvarter, blev Hundene bragt i Land til stor Lettelse for os alle om Bord, navnlig set fra et renligt Stødpunkt, thi et halvt Hundrede Hunde paa et Dæk, saa stort som en god stor Spisestue, undlader ikke at gøre Indtryk. Hundene selv var da ogsaa yderst tilfredse med at ombytte den lækede Tilværelse om Bord med den gyldne Frihed i Land, hvor de rigtig kunde tumle sig og faa udkæmpet de sidste afgørende Slagsmaal.

September Maaned gik med at bringe Proviant og Gods i Land fra Skibet og gøre klar til Slædeturen, saasom at surre Slæder, pakke Proviant og

fabrikere Fodtøj, idet de fra Vestgrønland medbragte Kamikker (disse blev modtaget paa Færøerne fra »Hans Egede«, sammen med det første Hold Hunde) for en stor Del var for smaa. Medens Forberedelserne stod paa, foretog Kapt. Mikkelsen med 2 Mand en Trækslædetur til det 25 miles sydligere beliggende Depot for at optælle dette. Depotet er udlagt i 1901 paa Shannon Øens Sydspids ved Cap »Philip Broke« af den amerikanske Baldwin-Ziegler Ekspedition. Turen varede 4 Dage.

Den 25. September begyndte Efteraarsslædeturen, idet 2 Hold startede fra Skibet, nemlig: Mikkelsen, Jørgensen og Iversen, der med 3 Slæder og 21 Hunde dannede 1. Hold, og 2. Hold, bestaaende af Laub og Olsen med 1 Slæde og 8 Hunde; dette sidste Hold fulgte med som Hjælpehold. 1. Holds Opgave var at trænge frem til »Lamberts Land« og »79 Fjorden« og undersøge disse Steder, idet Planerne for Slædeturene var blevet forandrede, da vi ikke paa Grund af den sene Aarstid var naaet saa langt nordlig som ventet med Skibet. Turen til »Lamberts Land« skulde foregaa om Efteraaret, og fandtes intel paa de ovennævnte Steder, skulde derefter Foraarslædeturen foregaa over Indlandsisen til »Danmarks Fjord«.

Opturen til »Lamberts Land« vanskeliggjordes meget ved den tynde Is, hvor Slæderne flere Gange skar igennem Isen, og da Sydenden af Koldeweyøen var naaet den 1. Oktober, hvor videre Fremtrængen foreløbig standsedes af aabent Vand, kørte 2. Hold mod Skibet, idet det efterlod saa megen Proviant som mulig til 1. Hold. 2. Hold naaede derpaa med sin lette Slæde Skibet den 2. Oktober om Aftenen. Den 11. Oktober naaede 1. Hold »Danmarks Havn« med Tabet af en Hund, som undervejs var død af Overanstrengelse. De øvrige Hunde var ligeledes meget sløje og udmattede, begrundet paa, at den for hele Turen til Hundeproviant medbragte tørrede Fisk viste sig ikke at være kraftig nok, og det blev derfor nødvendigt, for i det Hele taget at kunne gennemføre Turen til »Lamberts Land«, at benytte en stor Del af den i »Danmarks Havn« værende Proviant til Hundefoder. »Lamberts Land« naaedes den 31. Oktober, hvor Brønlunds Lig fandtes, undersøgtes og begravedes. Paa Liget fandtes hans Uhr, en Almanak og en Notesbog, som dog ikke menes at have nogen videre Betydning. Endvidere eftersøgtes de Steder i »79 Fjorden«, hvor der kunde være Mulighed for, at Ligene af Mylius-Erichsen og Høeg-Hagen skulde

findes, men var der Nyis overalt i selve Fjorden, hvilket er ensbetydende med, at Isen i Sommeren 1908 eller 1909 har været opbrudt. Ligene fandtes ikke ved »79 Fjorden«.

Den 6. November tiltraadtes Tilbagereisen, og paa dette Tidspunkt var Solen gaaet under Horisonten. Den 17. December naaede 1. Hold til Skibet, omtrent en Maaned senere end beregnet. Hjemturen var nemlig blevet meget vanskeliggjort, dels ved Mørket og navnlig af de meget hyppige Snestorme; saaledes maatte Slædeholdet blive i »Danmarks Havn« i 10 Dage for at afvente nogenlunde gunstigt Vejr. Slædeholdet havde altsaa løst sin Opgave, men Turen havde saavel for Mennesker som for Dyr været baade anstrengende og kostbar. Premierløjtnant Jørgensen havde paa Turen fra »Danmarks Havn« til Shannon Øen, 15 Dage før Skibet blev naaet, faaet Forfrysninger i begge Fødder, og den Udholdenhed, hvormed han i denne Tilstand har taalt Turens Strabadser, kan ikke andet end beundres. Endvidere var ialt 13 Hunde døde undervejs af Overanstrengelse, og 2 døde ligeledes af Overanstrengelse Dagen efter Ankomsten til Skibet.

Tiden for de 4 ved Skibet værende Medlemmer af Ekspeditionen var iøvrigt gaaet med 2 kortere Slædeture i Opmaalingsøjemed, samt med at gøre Skibet klart for Vinteren. Saaledes blev dette fuldstændig overdækket med Sejlene, saa man kunde bevæge sig frit og godt paa Dækket, uhindret af Vejret, og dette var navnlig nødvendigt af Hensyn til Kogning af Hundefoder. Dette tilberedtes af Majsmel, Fedtegrever og Vand, som kogtes sammen til en Grød, og det viste sig at være udmærket Føde for Hundene. Til hver Hund blev der pr. Dag beregnet $\frac{1}{2}$ Pd. af saavel Majsmel som Fedtegrever.

Julen gik stille og roligt med Frihed overalt, dog blev de daglige Arbejder udført, og gav endvidere en Snestorm, som holdt sig fra 24. December og Aaret ud, en hel Del Snekastning. Tillige led vi i denne Storm et meget føleligt Tab, idet 8 Hunde omkom af Kulde.

Straks efter Jul paabegyndtes derefter Klargøringen til Foraarsslædeturen, saasom Pakning af Proviant, Udvejning og Fordeling af Tøjdrustning, Forfærdigelse af Plattingsaaler til Brug til Finnesko, samt Fabrikation af Slæder, idet de tre medbragte »Nansenslæder« blev noget omdannede efter den canadiske »Yukon« Facon, navnlig for at kunne laste mere og for lettere at kunne holde paa Lasten. Den samlede Vægt, som skulde benyttes til For-

aaarsslædeturen, beløb sig til ca. 3,700 Pd., fordelt paa 5 Mand, 4 Slæder og 22 Hunde. Samtidig foretoges i Begyndelsen af Januar en Tur (2 Mand) til Depotet paa Shannon Øen for at bringe noget Slædemateriel til Skibet, men baade denne Gang og i Begyndelsen af November 1909 spærrede aabent Vand Adgangen til Bass Rock, hvor der ogsaa findes et af Baldwin-Ziegler Ekspeditionen i 1901 udlagt Depot.

Premierløjtnant Jørgensens Sygdom gjorde, at han ikke, som Bestemmelsen var, kunde deltage i Foraarsturen, da han endnu paa dette Tidspunkt var til Køjs. Planen for denne var følgende:

2 Mand, Mikkelsen og Iversen, skulde danne Eftersøgningsholdet 1. Hold, medens 3 Mand, Laub, Olsen og Poulsen, skulde følge med som 2. Hold, Hjælpehold, og skilles fra 1. Hold paa Indlandsisen, ca. 30 miles Nord for Dronning Louises Land, idet Opstigningen paa denne skulde finde Sted i Bunden af Dove Bugt. Første Hold skulde derefter med 100 Dages Proviant fra Skillestedet fortsætte Nord over med Nedstigning af Indlandsisen i Bunden af »Danmarks Fjorden«, eftersøge denne, og det skulde derefter afhænge af Tidspunktet, naar »Danmarks Fjorden« var naaet, hvorvidt 1. Hold vilde vende tilbage samme Vej eller forsætte videre Vest paa gennem Peary-Kanalen, ned langs Vestkysten af Grønland mod Cap York, eller oversomre for at vende tilbage langs Østkysten. Blev Tilbagereisen lagt samme Vej som Udturen, skulde 1. Hold være ved Skibet i Slutningen af Juli i Aar. Til Støtte for 1. Holds Hjemrejse var der paa Nordenden af Dr. Louises Land og Syd efter langs Kysten til Shannon Øen udlagt Depoter. Var 1. Hold ikke vendt tilbage til 1. August, skulde Ekspeditionen forlade Vinterhavnen, da det maatte formodes, at 1. Hold havde fortsat Vest efter i Peary-Kanalen eller oversomret. 2. Hold skulde fra Skillestedet med 32 Dages Proviant søge at naa Vest om Dronning Louises Land og derefter antagelig være ved Skibet i Begyndelsen af Maj.

Begrundet paa det ringe Antal Hunde, ialt 22, skulde 1. Hold fra Skillestedet slæde Nord over med de 15 bedste Hunde, medens de resterende skulde overlades til 2. Hold, hvorved Turen tildels blev Trækslæderejse. Gennemsnitsfarten var for begge Hold heregnet til 10 miles pr. Dag.

Den 3. Marts 1910 startedes derpaa fra Skibet med 4 Slæder, og Hundene var paa dette Tidspunkt i god Foderstand. Først og Vejret var ligeledes ud-

mærket. Indtil Bræen i Bunden af Dove Bugten var naaet, og hvor Opstigningen paa Indlandsisen fandt Sted den 24. Marts, forløb Turen efter Planen. Paa Strækningen mellem Dr. Louises Land og Kystlandet gjorde imidlertid daarlige Is- og Vejrforhold, at vi blev en Del forsinkede. For at fremme 1. Hold saa meget som muligt, blev det for dette Hold ved Nordenden af Dr. Louises Land bestemte Depot lagt noget sydligere, hvor endvidere 2. Holds Proviant og overflødige Tøj blev efterladt. Begge Hold fortsatte derpaa videre Nordpaa i 6 Dage og skiltes den 10. April paa $77^{\circ} 30'$ n. B.

2. Hold kørte derpaa Syd over mod Depotet med 6 Hunde — 1 var død af Overanstrengelse, inden de 2 Hold samlede naaede Indlandsisen — og atter Nord og Vest over rundt Nordenden af Dr. Louises Land og naaede ned til ca. $77^{\circ} 10'$ n. B. paa Vestsiden af dette Land. Fra dette Sted faldt Landet, som hidtil havde gaaet sydvestlig Retning, i Syd; der observeredes endvidere 2 mindre Nunatakker Vesten for Dr. Louises Land. Navnlig vestlige Storme havde hindret 2. Hold en hel Del, og af Hensyn til Provianten og en til mig af Kapt. Mikkelsen given Instruks, saa vi os paa dette Tidspunkt, den 1. Maj, nødsaget til at vende om og gaa tilbage samme Vej. Dog maatte der holdes ud til »Danmarks Havn«, som naaedes den 14. Maj, for at forny Provianten, som nu var sluppet op, og der fortsattes derpaa videre mod Skibet, til hvilket vi ankom den 23. Maj.

Ved Ankomsten til Overvintringshavnen fandtes »Alabama« sunken, hvilket var sket den 13. Marts, 10 Dage efter at de 2 Slædehold var gaaet fra Skibet. Dette hvilede med Agterenden paa Bunden, saaledes at Agterskibet til lidt agten for Masten stod under Vand, medens Forenden endnu bares oppe af Isen. Der blev straks gjort Forsøg paa at lænse Skibet. Dette havde allerede inden 2. Slædeholds Ankomst været forsøgt, men gav den Gang intet Resultat; det maa dog erindres, at der paa det Tidspunkt kun var en arbejdsdygtig Mand om Bord. Ogsaa nu viste det sig umuligt at pumpe Skibet læns, og det besluttedes derfor, da en Hævning ikke lod sig foretage med de til Ekspeditionens Raadighed staaende Midler, at tage saa meget Træ fra Skibet, at der derved kunde faas Byggemateriale til et Hus i Tilfælde af en anden Overvintring.

For imidlertid at udlægge et Depot for Kapt. Mikkelsen samt nedlægge Rapporter i Depoterne

paa Bass Rock og Shannon, afgik 2 Mand (Laub og Unger) den 1. Juni fra Vinterhavnen og naaede den 8. Juni Bass Rock. Slædningen foregik paa denne Tur, ligesom paa Slutningen af Foraarsuren, om Natten af Hensyn til den store Indflydelse, Solen nu havde paa Isen. Ganske vist var Solen nu over Horisonten hele Døgnet rundt, men Virkningen af den Kl. 12 Midnat var ikke saa kraftig. Efter 3 Dages Ophold ved Depotet for at optælle dette, fortsattes videre Syd paa for at søge at naa Tyrolerfjord — en Tur planlagt i Vinterens Løb af Kapt. Mikkelsen —, men ved Sydenden af Pendulumøen blev Holdet standset i sin videre Fremtrængen af aabent Vand. Der returneredes derfor til Overvintringshavnen, og denne naaedes den 15. Juni.

Under sidstnævnte Slædetur havde de 3 Mand, som opholdt sig ved Skibshavnen, været beskæftiget med at skaffe Byggemateriale til Huset, hvis Opførelse derpaa tog sin Begyndelse den 27. Juni, idet det skulde gøres færdig saa hurtigt som muligt, i Tilfælde af, at Ekspeditionen vendte hjem med et Fangstfartøj, der kom ind til et af Depotterne paa Bass Rock eller Shannon. Ved begge disse var nemlig foruden Rapporterne nedlagt aabent Brev til eventuelle Besøgende om at søge at sætte sig i Forbindelse med Ekspeditionen. Fra Ekspeditionens Side var det iøvrigt blevet besluttet at vende hjem, naar Skibsløjlighed gaves, dog saa vidt muligt ikke førend 1. August. Ved Shannon Depotet stationeredes der desuden 2 Mand for fra dette Sted at holde Udkig efter Skib.

Den 11. Juli var Bygningen af Huset saa langt fremskreden, at dette kunde tages i Brug.

Den 28. Juli om Aftenen ankom de 2 Mand, der laa stationerede ved Shannon Depotet, til Skibshavnen med Meddelelse om, at et norsk Fangstskib, »7. Juni«, af Aalesund, Kapt. Landmark, var indkommen til Depotet efter paa Bass Rock at have fundet det aabne Brev. Fangstskibet, der havde overvintret i »Germania-Havn« paa Sabine Øen — det Sted, hvor den tyske Koldewey-Ekspedition overvintrede i 1870 — af Hensyn til Jagten, havde i Maj mistet 1 Mand, som var død af en Mavesygdom, og det havde desuden 2 Mand liggende syge af Skørbug. Dens Jagtudbytte var ikke stort. Paa en Baadtur til Bass Rock havde »7. Juni«s Fører fundet det der deponerede aabne Brev. Føreren var villig til at hjemføre Ekspeditionens Medlemmer, saa meget mere som han nødigt vilde gaa ud af Isen med kun 2 Mand.

Den 31. Juli tog vi derpaa af Sted fra Skibshavnen, men havde paa Grund af Tøbruddet en meget vanskelig Tur til Depotet, navnlig over et Stykke snebart Land, som nu i Sommertiden var et fuldstændig Morads, i hvilket vi sank i til op over Knæerne. Det meget Vand og Revnerne paa og i Isen hindrede ogsaa betydeligt. Sent om Aftenen den 1. August naaedes »7. Juni«, som næste Dag afsejlede fra Depotet, men først holdt Nord over langs Kysten for paa vor Anmodning at søge at naa frem til et af de sydligste paa Fastlandet for Kapt. Mikkelsen udlagte Depoter. Skibet kom imidlertid ved Shannons Nordende den 3. August fast i Isen og fik Havari paa Ror og Skrue. (Fangstskibet, der var 32 Tons Brutto, havde en 13 HK. Motor.) Den 7. August kom det atter fri af Isen, men at trænge Nord over og naa frem til selv det sydligste Depot viste sig at være umuligt.

Samme Dags Aften naaedes ind til Shannon Depotet, hvor Proviantbeholdningen blev kompletteret og Motoren fik sig et Eftersyn. Derefter blev der ved Midnat holdt ud af Isen. Paatraf den 9.

August ud for Bass Rock Skrueskonnerten »Minerva«, som gennem Skrueskonnerten »Laura«, begge tilhørende samme Rederi i Tromsø, havde faaet Meddelelse om Ekspeditionen. »Minerva« forsøgte netop for 3. Gang at naa frem til Shannon Depotet for derigennem at komme i Forbindelse med Ekspeditionen. »Laura« havde af »7. Juni« faaet Meddelelse om Ekspeditionen, idet disse to Skibe havde paatruffet hinanden den 21. Juli ved Clavering Øen i Tyrolerfjord, og begge Skibe vilde forsøge at naa ind til Shannon Depotet. »Laura« var, ligesom »Minerva« senere blev, blevet standset af Isen, og havde derpaa mødt »Minerva«, som i Stedet for »Laura« vilde forsøge at naa op, idet »Laura«s Kulbeholdning var svundet en hel Del.

Den 11. August, Kl. 10 Fm., passeredes derpaa Iskanten paa 74° 40' n. B., 12° v. L., og Kursen sattes norden om »Jan Mayen« til Aalesund, hvortil Ekspeditionen ankom den 19. August, Kl. 7 Aften. Under Opholdet i »7. Juni« havde Ekspeditionen gjort Tjeneste om Bord.

København, den 8. September 1910.

De vigtigste af danske foretagne Rejser og Forskninger i Asien.

Af Oberst Emil Madsen.

(Sluttet).

Rettelse til foregaaende Stykke af Artiklen Side 233, 1. Sp., 30. Lin. f. o. Hjemrejsen, læs: Rejsen.

Et andet, stort Foretagende, der har kaldt mange danske til Asien er det, som bærer Navnet Det store nordiske Telegraf-selskab, der er stiftet 1. Juni 1869 ved Bankdirektør C. F. Tietgen, og som i 1872 optog i sig det store nordiske Kina og Japan Extension Telegraf-selskab¹⁾.

Af de Rejser, som Selskabets Virksomhed fremkaldte, er der særlig Anledning til at erindre den alt foran (S. 232₂) nævnte, der foretoges af Fregatten Tordenskjold. Den daværende Krigs- og Marineminister foranledigede, at Fregatten blev udrustet for dels som Orlogsmand at støtte Selskabet og dels foretage Opmaalinger for Selskabets Kabel mellem Vladivostok og Japan. Den førtes af den

senere Kommandør og Overlods F. Lund¹⁾ og transporterede tillige en Del af Selskabets Kabler, som var fabrikerede i London under Kontrol af daværende Ingeniørkaptajn V. Hoskier. Tordenskjold afgik den 3. April 1870 fra København og indtraf den 16. September i Hongkong, hvor ogsaa Fragtdampere, der havde medtaget Kabler, indtraf i Oktober. Den medvirkede derpaa ved Udlægningen af Kabler og var atter tilbage i København i Begyndelsen af 1872²⁾. I Forvejen var daværende Premierløjtnant af den danske Marine, nu Kammer-

¹⁾ Død 1907 som kar. Kontreadmiral og Overlods.

¹⁾ Om Selskabets Virksomhed, se Det store nordiske Telegraf-Selskab, Kbh. 1894.

²⁾ Angaaende Tordenskjolds Rejse haves Normann: Rejserindringer fra Fregatten Tordenskjolds Togt i 1870—72 i Fra alle Lande 1873, I og Normann: Fra Yokohama til Yedo, Kbh. 1872. Normann er død 1899 som kar. Kommandør.